

Asia: VN/13357/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle vuosilomalain säästövapaan pitämisen ajankohtaa koskevan sääntelyn muuttamiseksi sekä eräiden muiden lakien tekniseksi muuttamiseksi

Palaute pyydetään esittämään alla olevan jaottelun mukaisesti.

1. Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta

Kuljetusliitot KL ry:n jäsenliittoja ovat Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry, Rautatiealan unioni RAU ry ja Suomen Merimies-Unioni SMU ry.

Kuljetusliitot vastustavat vuosilomalakiin ehdotettavia säästövapaaseen liittyviä heikennyksiä. Esitysluonnoksessa todetaan, ettei säästövapaan käyttämiseen liittyvistä ongelmista ole saatavissa tilastoitua tietoa. Esityksen perustelut ja vaikutusarvioinnit eivät siis perustu tutkittuun tietoon tai todistetusti olemassa oleviin ongelmiin. Esityksen tavoitteena on siis selkeästi lisätä työnantajan direktio-oikeutta entisestään ja vesittää säästövapaan tarkoituksen toteutuminen.

Omien huomioidensa lisäksi Kuljetusliitot yhtyvät Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n lausuntoon kokonaisuudessaan.

2. Säästövapaan pitämiseen liittyvät ongelmat: Minkälaisia ongelmia käytännössä on havaittu? Ovatko mahdolliset ongelmat lähinnä yksittäisiä vai onko kyse laajemmasta ilmiöstä?

Kuljetusliitot eivät ole havainneet säästövapaan pitämiseen liittyviä ongelmia. Hallituksen esittämille vuosilomalain muutoksille ei näin ollen ole tarvetta.

3. Työntekijöiden kuuleminen: Työnantajan velvollisuus selvittää työntekijöille tai heidän edustajilleen säästövapaan pitämisessä työpaikalla noudatettavat yleiset periaatteet (22 §)

Kuljetusliitot vastustavat esitettyä muutosta. Kuten SAK on tuonut lausunnossaan esille, ehdotettu muutos 22 §:ään on täysin kohtuuton ja se mitätöi säästövapaan tarkoituksen toteutumisen. Työnantajalla olisi jatkossa täysi vapaus määritellä, milloin säästövapaiden pitäminen aiheuttaa palvelutoiminnalle haittaa. Työnantaja voisi siis halutessaan määritellä säästövapaiden pitämisen

ajankohdan täysin yksipuolisesti vain tekemällä yleisistä periaatteista niin tiukat, ettei työntekijällä olisi vaihtoehtoa säästövapaan ajankohdalle.

4. Säästövapaan ajankohdan määrittelyä koskeva menettely: Sopimista koskeva lähtökohta, työntekijän säästövapaan pitämistä koskeva pyyntö ja työnantajan perusteltu vastaus (27 a § 1 ja 2 mom.)

Kuljetusliitot toteavat, että esitetty sääntely tuhoaa täysin säästövapaan tavoitteen ja tarkoituksen. Nykyisen lainsäädännön puitteissa työntekijän määräämisvalta on viimesijainen, kun säästövapaan ajankohdasta ei päästä yhteisymmärrykseen. Kuljetusliittojen kokemuksen mukaan työpaikoilla asioista pystytään sopimaan ja äärimmäisen harvoin – jos koskaan – työntekijä yksipuolisesti määrää säästövapaansa ajankohdan. Vielä harvemmin ajankohta on sellainen, joka aidosti tuottaa työnantajalle haittaa.

5. Huomiot työnantajan kieltäytymisoikeudesta (27 a § 3 mom.)

Kuljetusliitot yhtyvät SAK:n sekä oikeuskanslerin 6.2.2026 lausuntoon ja toteavat, että työnantajan kieltäytymisoikeus on liian väljästi muotoiltu. Kuljetusliitot vaativat SAK:n tavoin, että pykälään kirjataan vaatimus vakavasta haitasta.

6. Muut huomiot vuosilomalain muutoksista

Kuljetusliitot vaativat, että mikäli vuosilomalakia tullaan hallituksen esittämällä tavalla muuttamaan, tulee ennen lain voimaantuloa säästetyt vuosilomat jättää kokonaisuudessaan uuden sääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle. Esitetty siirtymäsäännös, jossa uutta lakia ei sovellettaisi niihin säästövapaisiin, joiden ajankohta on sovittu ennen tämän lain voimaantuloa, ei ole riittävä. Uuden lain soveltamisen ulkopuolelle tulee jättää myös ne säästövapaat, joissa loma on säästetty, mutta sen pitoajankohdasta ei ole sovittu. Työntekijät ovat säästäneet vuosilomiaan sillä oletuksella, että he saavat valita vapaan ajankohdan. On täysin kohtuutonta, mikäli tällaisiin vapaisiin sovellettaisiin uutta lakia.

7. Muut mahdolliset huomiot; tekniset muutokset liitelakeihin

-

Viljakainen Sanna
Kuljetusliitot KL ry